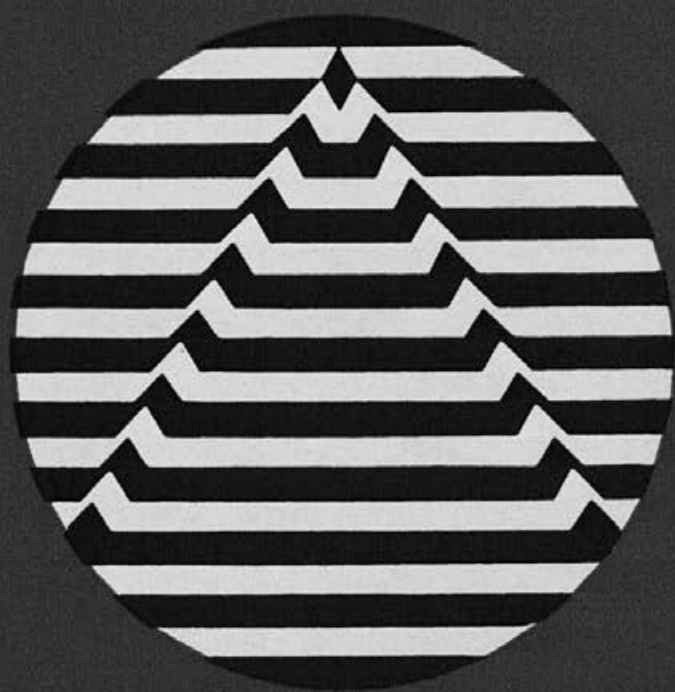


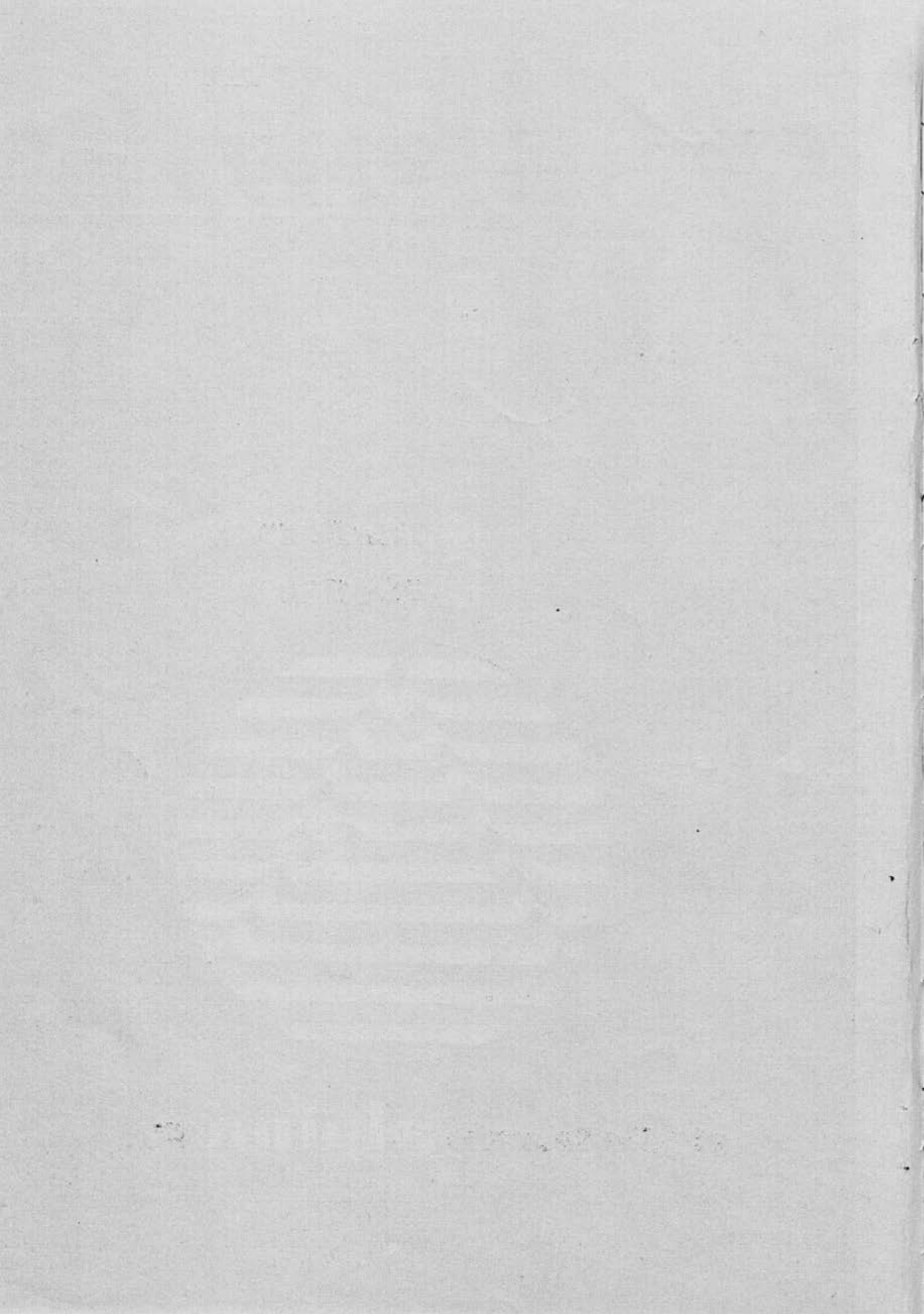
DELO ŽIVLJENJE

letnik 10

številka 2



glasilo tovarne **alpina** žiri



ALPINA PO DEVALVACIJI

Naša devalvacija (razvrednotenje denarja) je bila že dalj časa glasno napovedana. Morda je tudi tu vzrok, da na celem gospodarstvem področju ni bilo tako izrazite reakcije. Ugibanja so bila različna, med njimi tudi ta, da tega ne smemo napraviti (spomnim se odstopa podpredsednika ZIS) in da to ni rešitev za naše gospodarstvo. Pa smo se premislili in drugače ugotovili ter v januarju (23/1) zaprli vse pretoke denarja in razvrednotili. Začeli smo preračunavati slabe in dobre posledice. Dolgo časa - še celo sedaj ni znanih več važnih elementov bodoče gospodarske politike. Še vedno čakamo in spremljamo učinke teh sprememb.

Najvažnejša ugotovitev (imeli smo celo obisk zveznega sekretarja za finance tov. Janka Smoleta) je bila v tem: "Saj vi ste dočan izvoznik, vi lahko samo pridobite." To na prvi pogled res tako izgleda. Napovedim na ljubo smo res pričakovali, da bo ostala boljša, višja stimulacija za izvoz, pa smo sedaj dovolj razočarani. Za zapadni izvoz smo že prej imeli 22 in 25% premijo na radni tečaj (nižjo za Zap. Evropo, višjo pa za Ameriko). Vzhodni izvoz je prav tako imel svojo uspeševalno stopnjo tako, da smo prejeli za vsak izvožen vzhodni dolar 12,50 din. S tem smo bili med devalvacijo kar zadovoljni.

Sedanje spremembe pa bistveno vplivajo na nadaljnje gospodarjenje. Radni tečaj dolarja je 15,00 din. Zapadna stimulacija je sicer ostala, vendar je manjša in je za Zap. Evropo 15,00 din + 11%, za Ameriko pa 15,00 din + 14% za izvoženi dolar. S tem smo pridobili samo 1,40 oz 1,47 din. Ta stimulacija pa je, poleg tega,

kar bom še pojasnil, odločno premalo. Najhuje je bil prizadet uvoz. Kar povejmo odkrito: razvrednotenje je bilo potrebno, še posebno kot ukrep zoper pretiran in nekontroliran uvoz. Sami smo lahko že dalj časa vedeli, da tako sproščen uvoz ne more prinesiti tako nediscipliniranemu gospodarstvu kot je pri nas, drugega kot izredno slabo stanje zunanjetrgovinske bilance.

Seveda pa ne smemo kar na splošno gledati na celotno industrijo z istimi očmi. Primarna industrija, ki pridobiva surovine in polproizvode, je lahko na boljšem. Mi, ki surovine in to, za nas polproizvode, predelujemo v končno potrošno obliko, pa smo drugače prizadeti. Imeli smo in še imamo veliko uvoza. Rekel bi, da dosti preveč. Res, so materiali, ki jih naša industrija ne proizvaja in tu nimamo druge izbire. Res pa je tudi to, da smo se v času odprtega trga premalo ozirali na domače možnosti in tako smo sedaj še kako prizadeti.

Za nas se je izvoz za 20% podražil. So pa tu izjeme, ko je blago kupljeno po znatno nižji ceni. Sledi še stopnja carine za večjo osnovo. Ne pozabimo vezave sredstev, ki potem čakajo na realizacijo pri Narodni banki. S kreditnimi posli imamo velike težave. Pred devalvacijo so bili v drugi polovici preteklega leta kot prva zelo ostra mera zoper uvoz uvedeni pologi. V začetku 50%, kasneje 30% in nazadnje 20% od vrednosti uvoženega blaga. Ta denar leži na banki preko 90 dni brez obresti in se po izteku tega časa počasi vrača. Tega denarja smo imeli na banki za 2,5 miliona din.

Po analizi, ki je bila napravljena, je stanje sledeče: smučarska obutev kot naš skoraj edini zapadni izvozni artikel ostaja na istem. Več kot 80% materiala moramo uvoziti zanj. Dobiček pri izvozu se pokriva z izgubo pri uvozu, samo, da je treba še vrsto mesecev vezati sredstva zanj, kar pa je spet negativ-

na posledica.

Dalje mi uvažamo materiale za vzhodni izvoz, ki je ostal na istem. Tečaj je 12,50 din. Tu smo zopet zelo razočarani. Uvoz močno podraži proizvode, domače cene pa so tudi že poskočile za 4,5% (usnje in guma). Torej je vse na najlepši poti dviganja cen. Prišlo je nekaj olajšanja glede prometnega davka, efektov še nismo ugotovili, po oceni pa se ne bo kaj dosti poznalo.

Uvažamo pa končno tudi material za domači trg, kar pa nas vse skupaj navaja v edini možni izhod v situaciji: da kar v največji možni meri zmanjšamo uvoz in z vsemi močmi poskušamo najti nadomestilo na domačem tržišču, kjer se le da. Tudi uvoz opreme je sedaj dražji. Stojimo torej pred dejstvom, da se v največji meri obrnemo vase in poiščemo vse možnosti, da znane posledice devalvacije in ostalih ukrepov zmanjšamo na najnižjo možno mero. Zato smo dolžni vnesti disciplinirano in strogo poslovno politiko, ker le tako bomo uspešni. Sledijo pa še novi ukrepi, ki te bodo usmerjeni drugam, kot v posledno gospodarjenje. Če ne bomo znali vseh teh elementov sedanjih novih gospodarskih pogojev dela uveljaviti, bomo rekli, da nismo sposobni. To pa ne velja samo za nas, ampak za vse, ki smo in so odgovorni za nadaljni skladni in uspešni razvoj družbe.

a kratko, kot povzetek, pa lahko rečem, da je ALPINA dovolj prizadeta s temi spremenbami in ne preostane drugo kot, da se z dejstvi strinjamo in takoj ostro ukrepamo.

I. R.

PRVA SEJA SVETA PRODAJNE MREŽE

Z novim statutom podjetja ima vsa enota združenega dela svoj svet. Takšen svet ima sedaj tudi prodajna mreža. Prva seja sveta prodajne mreže je bila dne 14/1 1971.

Svet je obravnaval plan prodajne mreže in podjetja za leto 1971. Na plan podjetja ni bilo pripomb, nekatere spremembe pa so bile izvršene v planu prodajne mreže. Mišljenja sveta je bilo, da je postavljeni plan prenizek. Sprejet je bil večji plan, katerega je svet že razdelil po posameznih prodajalnah. Pri postavljanju plana posameznim prodajalnam, je svet imel za osnovo realizacijo v letu 1970 in objektivne možnosti povečanja prometa.

Za realizacijo postavljenega plana pa je potrebna večja proizvodnja. Iz plana podjetja je razvidno, da vseh potrebnih količin ne bomo mogli dobiti, ker je v letošnjem letu planiran velik izvoz. Manjkajoče količine bomo morali dobiti od tujih dobaviteljev in kooperantov. Kooperanti, ki bi morebiti izdelovali naše modele, naj bodo kvalitetni proizvajalci, da bi izdelki bili enaki našim. O vseh morebitnih kooperacijah je potrebno podrobno in pravočasno obveščati prodajalne glede dobavnih rokov in ostalo.

V nadalnji razpravi je bilo govora glede odbire modelov tuje obutve. Tujim dobaviteljem je potrebno dati točne pogoje o dobavnih rokih, kvaliteti, reševanju reklamacij i. t. d. že na konferenci pri odbiri njihovih modelov. Kdor ne bi upošteval določil pogodbe naj v bodoče ne bi prišel v našo kolekcijo.

Svet je predlagal, naj se samo za leto 1971 procent za znižanje tuje obutve poveča, da bi čim hitreje razprodali stare modele tujih dobaviteljev.

Naloge pred nami niso majhne. Zato je potrebno sleherno prizadevanje vseh članov prodajne mreže, da bi zastavljene si naloge tudi uresničili.

KAREL FLORJANČIČ
preds. sveta OZD
prodajne mreže

POŠKODBE PRI DELU V LETU 1970

Število vseh poškodb na delovnih mestih je 57. Od tega jih je bilo v našem podjetju 47, v obratu Gorenja vas pa 10.

V primerjavi s prejšnjim letom je število poškodb pri delu porastlo za 1, kar pa lahko opravičimo s prejšnjim številom novo sprejetih delavcev. V podjetju je v letu 1970 nastopilo delo kar 229 novih delavcev.

Na pogostejše poškodbe so bile na delovnem mestu ročno obrezovanje(6),

razkosmatenje (3), šivanje (3), sekanje (3). Ti podatki se ne razlikujejo od istih podatkov iz leta 1969.

Najtežje poškodbe so bile na delovnih mestih: strojno potolčenje, likanje usnja z vročim zrakom, izžlepljanje notranjkov, strojno nanašanje lepila in stiskanje podplatov.

Med viri nezgod je na prvem mestu nož (8), sledijo pa mu: igla šiv. stroja (4), sponka (4), drobec materiala (3) in škarje (2).

Ta vrstni red virov poškodb se ponavlja za več let nazaj.

Vzroki za nezgode so bili:

- prehitro delo 13
- neprevidnost pri delu 13
- pomanjkanje delovnih izkušenj 7
- trd material 7
- okvare na stroju 4
- ostalo 13

Gornji podatki kažejo, da bi z malo več previdnosti pri delu in s primernejšim tempom pri delu lahko odpravili precej poškodb.

Največkrat so bile poškodovane roke in to kar v 47 primerih. Ta številka je skoraj še enkrat večja kot v letu 1969. Hkrati pa se je zmanjšalo število poškodb na ostalih delih telesa, ki so običajno težje narave kot poškodbe na rokah. Tako zdaj prevladujejo urezi, ubodi, manjše praske in udarci.

Pomanjkanje delovnih izkušenj je eden glavnih razlogov, da se poškoduje veliko mladih delavcev. V letu 1970 se je poškodovalo kar 29 delavcev, ki so bili mlajši od 25 let.

Zanimiv je tudi podatek poškodovanih glede na kvalifikacijo. Poškoduje se veliko nekvalificiranih žensk (22) in polovico manj (10) moških.

Med kvalificiranimi pa je bila slika obratna. Poškodovalo se je 15 kvalificiranih moških in le 3 kvalificirane ženske. Med visokokvalificiranimi pa sploh ni žensk. Tudi

ta podatek se iz leta v leto ne spreminja.

40 poškodovancev še ni imelo poškodb pri delu, 17 pa jih je že imelo, in to eno ali več.

Poleg poškodb pri delu je bilo v letu 1970 še 17 nesreč na poti na delo in z dela.

Ponesrečilo se je 8 mopedistov, 5 kolesarjev in 4 pešci. Med temi poškodovanci močno prevladujejo ženske, saj se jih je poškodovalo kar 14, moški pa le 3. Ta podatek kaže, da ženske počasneje reagirajo v nevarnih situacijah na cesti.

Vzroki za te nezgode so:

- poledenela pot	3
- neprevidnost	3
- nasuta pot	3
- mokra cesta	2
- ostalo	6

Ti podatki kažejo, da uporabniki motornih vozil vse premalo upoštevajo razmere na cesti.

Število izgubljenih dni zaradi poškodb v letu 1970 znaša 783. Na eno poškodbo odpade 10,5 dni zadržanja. Število poškodovanih delavcev pri delu znaša 4,2%, kar je veliko pod republiškim povprečjem. Seveda pa nas to ne sme zanimali. V primerjavi z letom 1969 se je ta procent povečal. Porast za 1,2% v enem letu ob upoštevanju povečanja števila zaposlenih ni velik. Vseeno pa bo treba odpraviti tiste faktorje, ki vplivajo na ta porast. Tu mislim na oboroženo seznanjanje novih delavcev s primernim načinom dela na njihovih delovnih mestih. Od teh delavcev bi potem lahko zahtevali, da bi upoštevali navodila za varno delo. To pa bi prav gotovo zmanjšalo letni porast poškodovancev.

MARIJA KASTELEC

ZDRAVI IMAMO TISOČ ŽELJA -
BOLNI SAMO ENO !

SEMINARJI ZA PRODAJALCE NA TREBIJI

Pravkar tečejo na Trebiji seminarji za naše prodajalce iz vse Jugoslavije, ki se jih bo v petih skupinah udeležilo kar 130 ljudi.

Kaj pravzaprav želimo doseči s tem?

1. Prodajalci so prav tako člani našega kolektiva, vendar so bili do sedaj zelo odrezani od matičnega podjetja. Zato je razumljivo, da niso čutili posebne pripadnosti Alpini. Prav gotovo iz tega izvira tudi precej visoka fluktuacija v prodajni mreži.
2. Strokovno izpopolnjevanje je prodajalcem v trgovinah potrebno prav tako kot ostalim delavcem. Poznavanje praktične prodajne psihologije je za prodajalce potrebno. Poznati morajo tudi materiale za izdelavo obutve, njihovo nego in čiščenje ter vrste izdelav. Tako informiran prodajalec lahko kupcem svetuje in s tem pridobiva stalne stranke. Prav na teh temah pa je poudarek na seminarju.
3. V program seminarja je vključen tudi ogled podjetja, kajti le malo prodajalcev je imelo priliko obiskati tovarno in se seznaniti z vodilnimi in drugimi delavci. Prav tako je pomembno (po izjavah seminaristov), da se spoznajo prodajalci iz različnih prodajaln.

Za ilustracijo, ali smo na pravi poti, smo povprašali nekaj udeležencev za mnenje.

MIJATOVIĆ MOMIR iz Zemuna:

Zelo sem zadovoljen, ko sem spoznal, da se nekdo zanima za nas in naše probleme. Po tem seminarju čutim, da pripadam kolektivu in moralno odgovornost za uspeh. Tudi, če bi se mi

ponudila prilika, da bi se zapo -
slil drugje, bi odklonil, ker v
Alpini vidim perspektivo.

BREDA TAVČAR iz Škofje Loke:

Najbolj zanimivo je bilo predava -
nje o praktični prodajni psiholo -
giji. O tem bi morali vedeti še
marsikaj. Prav tako je škoda, da
zaradi omejenega časa nismo več
izvedeli o materialih za izdelavo
obutve, čiščenju in podobno.

RUŽICA DIMITRIJEVIČ iz Splita:

~~Taki seminarji bi morali biti vsa~~
ko leto. Seminar je bil dokaj na -
poren, saj so bila predavanja 9
ur dnevno, poleg tega pa je za 3
dni na programu tudi preveč tem. V
prostem času bi morali v prihod -
nje poskrbeti, da bi se prodajal -
ci med seboj in s člani kolektiva
še bolje spoznali.

Mislim, da so nam lahko te izjave
vodilo in spodbuda za nadaljnje
planiranje izobraževanja delavcev
prodajne mreže.

NEJKO PODOBNIK

MARKETING V VELIKI BRITANIJI

Praksa marketinga je v angleški
industriji relativno mlada. Razvoj
marketinga se je v Veliki Britani -
ji začel po drugi svetovni vojni,
po vzoru ameriškega marketinga. V
pravem razmahu pa deluje šele 15
let.

Britanski marketing vključuje zna -
čilnosti evropskih tržišč in je dik -
tiran z ekonomsko-socialnimi pogo -
ji v določenih tržnih situacijah.

Praksa marketinga se odvija na pod -
ročju blaga in storitev široke po -
trošnje in na področju industrij -
skih surovin.

Strokovnjaki s področja marketinga
so specialisti za posamezne dejav -
nosti kot so razvoj proizvodov, ob -
likovanje, embalaža, propagandni me -
diji, organizacija prodaje in di -
stribucije, odnosi z javnostjo in
javnim mnenjem, študijske raziskave,
izvozni marketing.

Marketing je funkcija upravljanja,
ki organizira in usmerja vse poslov -
ne aktivnosti, ki so angažirane s
procesom in pretvarjanjem potrošne
moči kupca v efektivno povpraševa -
nje za specifičnimi proizvodi in
storitvami.

Marketing funkcija vključuje distri -
bucijo proizvodov in storitev kon -
čnemu postopniku ali distribucijo
blaga predelovalni industriji. Namen
pa je doseči planirani dobiček ali
drugi predvideni cilj, ki ga podje -
tje postavi.

Prevedeno iz
BRITISH INDUSTRIAL
MARKETING - Association
National Secretary

OBČNI ZBOR SINDIKATA IN STALIŠČE OB DEVALVACIJI

Dne 17.1.1971 je bil občni zbor
sindikalne organizacije ALPINE žiri.
Udeležba na občnem zboru je bila
zadovoljiva, zbora pa so se poleg
delegatov udeležili tudi predstavi -
niki Občinskega sindikalnega sveta,
kakor tudi vodilni delavci podjetja
tako, da je lahko zbor potekal v
pravem vzdušju in so bili razgovo -
ri na zadovoljivi višini. Če na krat

ko povzamemo vprašanja in zahteve vabljenih delegatov, vidimo, da se člani sindikata, kakor tudi vsi člani kolektiva ne zanimajo več samo za stvari, ki jih je sindikat do sedaj delal, ampak se upravičeno postavlja zahteva, da naj bo dolžnost in pravica sindikata sodelovanje pri samoupravljanju in pri reševanju problemov, ki se dnevno pojavljajo v kolektivu. Nekateri člani kolektiva niso pravilno seznanjeni s tem, kako se uporablja članarina, ki je vir dohodka sindikalne organizacije. Zato je potrebno, da s tega mesta pojasnimo, da samo 40% tega zneska ostane doma, 60% pa se odvaža občini, od tam pa delno Republiki in Zvezi. Glavnino stroškov pa nosi sindikat za godbeno sekcijo, moški pevski zbor Alpine, letovanja v Umagu itd.

Kakor običajno je bil tudi tokrat na zboru izvoljen nov upravni odbor 13. članov in 3 članski nadzorni odbor. Imena članov so bila objavljena po zvočniku, zato ni potrebno, da jih tu še enkrat navajamo. Novi odbor naj bi po svojih možnostih poskušal izpolniti zaupanje članov kolektiva in naj bo vedno pripravljen zagovarjati stališča delavcev, v kolikor so ta stališča pravilno-usmerjena k taki politiki, ki naj bi nam zagotovila trdnjši obstoj v borbi za osvajanje tržišča in boljše gospodarjenje.

Pa pogledajmo še kakšna so stališča in naloge sindikatov v novem sistemu gospodarjenja.

Devalvacija - beseda, ki se je vsi upravičeno bojimo. Smatramo, da je ta pomemben ukrep nastal zato, da bi vzpostavili porušeno ravnotežje jugoslovanskega gospodarstva, verjetno pa je premalo prizadevanj v tej smeri, kakšne posledice bo imela devalvacija na socialne odnose in standard. Največ socialnih in političnih problemov, ki bodo neizogibni, lahko pričakujemo v industrijskih središčih, klasti če je njihova industrija

vezana na uvoz reprodukcijskega materiala. Porast cen, ki sledi po stopoma vsaki devalvaciji, se kaže v vseh oblikah potrošnje. Pozitivni učinek devalvacije pa je odvisen zlasti od večje družbene produktivnosti dela, ki jo moramo vzpodbujati na vseh ravneh. Ali smo tu v ALPINI dovolj storili, ali smo poiskali vse možnosti, da gremo po tej poti? To se pravi, da moramo pogledati, kaj je z našo produktivnostjo, organizacijo dela, izkoriščanjem kapacitet, skratka, kaj lahko storimo za racionalnejše gospodarjenje. Vemo, da je to mnogo težje kot pa dvigniti cene, je pa zanesljiva pot k stabilizaciji.

Ker so cene vedno v središču pozornosti in debat med sloji z nizkimi osebnimi dohodki je veliko, še ne kaj misli glede cen. Smatramo, da bodo družbeni organi nosili izredno odgovornost, ko bodo odločali o politiki cen. Gre za odločitev, s kakšnim tempom, obsegom in na podlagi kakšnih analiz se bodo odločali za korekturo cen. Še zlasti so pomembne cene proizvodov in storitev, ki z verižno reakcijo povzročajo splošno naraščanje cen in pa cene tistih proizvodov, katerih naglo povečanje bi neposredno ogrozilo življenjski standard do take mere, da bi se zaostрили socialni konflikti. Iz tega stališča smatramo, da so že najavljene podražitve neposredno po devalvaciji za elektriko, gorivo, prometne in PTT storitve neutemeljene in neprimerne. Pri zaščiti delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki je treba vztrajati na zagotavljanju minimuma, čigar višino je treba realneje oceniti. Ni ta meja v vseh primerih enaka, vendar spodnja meja 80.000.- S din že postaja prenizka. Čeprav taka politika nosi težnjo zmanjševati upravičene razpone, je v taki situaciji nujna. Zato je tudi odbor sindikata Alpine na svoji prvi redni seji podal predloge in stališča k novemu tarifnemu pravilniku.

Kakor vidimo je današnja situacija zelo resna in bo potrebno veliko naporov, da bo stabilizacija uspala.

Ni prav, da nosijo največje breme nepravilnega gospodarjenja tisti, ki komaj živijo z nizkimi osebnimi dohodki, ampak bi morali nositi odgovornost tisti, ki držijo v rokah vajeti in odločajo o usodi ekonomskega gospodarstva.

S. Č.

SEJEM MODE V LJUBLJANI

V dneh od 16. do 24. januarja je bil v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču že šestnajstič zaporedoma sejem mode pod nazivom MODA 71.

Sodelovalo je 180 razstavljalcev, od tega je razstavljalo konfekcijsko kar 115 tovarn, metrsko blago 48 tovarn, proizvajalcev kože in obutve pa je bilo 11, 6 razstavljalcev pa je razstavljalo razne modne dodatke.

Letos so na tem sejmu prvič podelili priznanja "Zlate zmajčke" za najboljše modne dosežke, ki jih je podelil Center za sodobno oblačenje iz Ljubljane. Zanimivo je, da so vsa priznanja prejeli le proizvajalci konfekcije in metrskega blaga, medtem, ko obutvena industrija ni prišla v poštev - menda zaradi slabih razstavljenih kolekcij.

ALPINA je imela svoj razstavljalni prostor v paviljonu Jurček, skupno še Pekom, Ledo, Koštano, Jadran - Cicibanom, Borcem Travnik in Zmago Ljubljana. Od vseh naštetih sta najboljše kolekcijo predstavila ravno Alpina in Peko, medtem ko sta proizvajalca modne ženske obutve Leda in Koštana to pot z modeli nekoliko zaostajala. Pri nas so že po tradiciji največ zanimanja imele smučarske čevlji ter grupa sančal, narejena v barvah, ki bodo po sezono moderne. Poleg tega smo imeli razstavljeni tudi dve torbi-

ci za smučarske čevlje, za katere so se zanimali predvsem smučarji.

Razstavljalci konfekcije so največ modelov prikazali v maxi in midi dolžinah. Pri barvah pa so prevladovali predvsem barve naravnega laka, rjasto, rjave barve ter barve rečnega proda. Na splošno lahko rečemo, da je sejem mode uspel predvsem za proizvajalce konfekcije in tekstila. Obutvena industrija pa je bila to pot potisnjena na stran, kar se je posebej pokazalo pri delitvi Zlatih zmajčkov.

Za nas je bil sejem pomemben predvsem zato, ker smo razstavljali modele, ki se bodo to sezono tudi prodajali ter obenem vodili tudi anketo o tem, kateri modeli so potrošnikom najbolj všeč in kateri manj. Ko bodo znani rezultati ankete, bomo imeli lep vpogled na to, kaj si ljudje želijo in kaj ne. Da bodo ti rezultati precej realni nam garantira že to, da je bilo izpolnjenih preko 1500 anketnih lističev.

Da je za modo pri vas veliko zanimanje nam pove že to, da si je sejem v 10 dneh v Ljubljani ogledalo preko 60.000 ljudi, ki so prišli iz vseh delov Slovenije, pa tudi iz drugih republik je bilo precej obiskovalcev.

MIHA GOVEKAR

KADROVSKE NOVICE

V januarju ni bilo večjih kadrovskih sprememb. Na novo smo zaposlili pet delavcev, z delom pa so prenehali trije delavci.

V obratu v Žireh smo zaposlili: Klemenčič Frančiško, Kristan Ivanko, Jerreb Sonjo in Poljanec Vojka kot priučene delavce, Sršen Draga pa v administraciji kot gradbenega tehnika - pripravnika.

Delovno razmerje je prenehalo Kopač Jožetu v prodajnem oddelku. V prodajni mreži pa je prenehalo delo Stanonik Anici iz Škofje Loke in Leikič Aiši iz Sarajeva.

V obratu v Gorenji vasi v preteklem mesecu nismo sprejeli novih delavcev, niti ni bilo primerov prenehanja dela.

Skupno smo imeli ob koncu januarja zaposlenih 1356 delavcev.

A. F.

PRAVI URBANIZEM ZA ŽIRI

Nekaj časa se že nismo lotili domačega kraja. Misli in skrbi imamo res obrnjene v reševanje tekočih problemov in v dohajanje vsem spremembam, ki nam spreminjajo poslovno podobo.

Približuje se pomlad. Mnogokaterim bo misli že naprej: zidati bo treba, urediti bodo morali administrativne posle okrog lokacij, dovoljenj, načrtov in seveda denarja. Denar bo počasi zgubljal na vrednosti, to že vemo. Najbolje bo pri kranke in redne zaslužke spremeniti v predmetno, koristno in stalno naložbo. Nekaj besed naj velja razvoju kraja. Krivi smo mi v Žireh, da si je razvoj sam utiral pot. Kar naenkrat smo se zalotili, da ni ve tako v redu, da je vse preveč svoje, brez kontrole, brez reda.

Urbanizmu smo večkrat že govorili in celo odločali. Eden od širših sestankov krajevne skupnosti s najvišjih predstavnikov občine (s dal osnovni in važni zaključek bilo je jeseni 1970), da odslej stopamo v disciplinirano obdobje urbanizacije in zidanja novih objektov. Bili smo enotni, čeprav no vedeli, da ne bo tako enostavno in da to velja nam. Tekle so priprave, pritegnili smo tudi kranj po podjetje, ki se je z zanimanjem lotilo dela. Istočasno smo imeli določno misel, da je sedaj zadnji

čas, da določimo kraju bodočo podobo ali enostavneje - razvoj.

Za žiri mora biti zelo važno, kakšno mesto si bomo pridobili v nadaljnjem razvoju Slovenije, še posebej, ker smo oddaljeni od najvažnejših tokov in ciljev. Smo geografsko oddaljeni od centrov, zato pa je sedaj čas, da ponovno odločno spregovorimo o naši prihodnji usodi.

Prva ugotovitev mora biti, zelo logično, to, da se moramo zavedati dejstva: za kraj smo prvenstveno odgovorni tisti, ki v kraju delamo in živimo. Od nas sedaj zavisi, kaj smo sposobni napraviti in kje bomo iskali opore in idej. Idej, lahko rečem, da ne manjka. Manjka morda splošna složnost, ki pa je odvisna od postavljenih skupnih ciljev. Te cilje pa moramo vsaj delno poznati. Pogledjmo! Geografsko smo torej malo prikrajšani. Možnosti stika z okolico so velike, lahko rečem kar izizivalne. Smo na pokrajinski tromeji. Kaj vse smo že govorili o skupnih možnostih in perspektivah in to s Primorsko in Notranjsko. Manjka povezava. Povezava je odvisna od ljudi in interesov, ki so prisotni. Manjka cesta, boste rekli! Nova moderna avtocesta se dela. Dobila bo svoje priključke, glavne in razbremenilne. Možnosti so življenske. Vedno smo tudi ugotavljali, da kraj nudi po svoji legi mnoge možnosti za turizem, šport, rekreacijo. Kako je bila lepa ugotovitev, da smo se zelo enotno izrekli za samoprispevek. To bo breme, vendar edina pot, da nekaj napravimo. Mislim, da ljudje svojo osebno iniciativo lepo kažejo z individualno gradnjo. Treba je te sposobnosti še usmeriti v prid skupnim interesom, ki so v tem, da žiri rastejo in dobijo novo podobo mesta. Kaj vse nam še manjka, to vsi vemo. Poznamo trgovine, ki so raztresene po kraju, poznamo gostinske obrate, ki ne zadovoljujejo naših potreb, vemo, da se dejansko nič pametnega ne naredi, da vse skupaj ostaja po starem. Nujno bi rabili močno krajevno skupnost, organizirano, s smislom za sedanje zaht

teve kraja. Medtem, ko sorodni kraji rastejo, se razvijajo, mi ugotavljamo, da ostajamo pri starem. Vrsta kritik in resničnih dejstev navaja človeka, da se vpraša kaj je treba storiti, ker čas ne dela v našo korist.

Nekje se pa vendar moramo lotiti ! Osebnost in še dovolj je takih, ki smo enotno prepričani, da moramo začeti z urbanizmom. Ne urbanizmom, ki bi se začel in končal z zazidalnim načrtom, ampak z urbanizmom, ki bi dal bodočo organizirano podobo kraju z vsemi gospodarsko-ekonomskimi družbenimi rešitvami. Tu moramo začeti in vztrajati, ker je razvoj kraja odvisen samo od tega, da se mu predvidijo vse možnosti in realne poti ter povezava s svetom, ki je za nas zelo važna. Tako smo bili prepričani in razvilo se je zelo uspešno sodelovanje s kranjskim Projektivni podjetjem, kjer je glavni projektant Danilo Oblak, dipl. ing. arh., ki je domačin in ga dobro poznamo.

Zgodovina pove marsikaj in če ne drugega, moramo vzeti iz izročila vsaj tisto, kar je za nas lahko poučno. Urbanizem je bil v Žireh odvisen od ljubljanskega podjetja. Kot laik vem samo to, da imamo sedaj dosti kritično stanje. Po spremembi družbeno-teritorialne pripadnosti spadamo sedaj spet pod njihovo območje, ker je isto podjetje odgovorno za urbanizacijo v loški občini. Na skupščini občine sem povedal, da je za nas še kako važna, kdo urbanizira Žiri in da tu ni sedaj želja po samostojnosti ali svoji politiki, ampak po disciplini, ki jo ima občinski urbanizem in ki bi ga izvajalo kranjsko podjetje, kjer sta dva žirovska strokovnjaka, v prvi vrsti Danilo Oblak kot urbanist. Osebnost sem prepričan, da je tak urbanizem, kot sem ga omenil, treba delati z dušo, kot rečemo in kjer se upoštevajo vse možnosti, ki so pa za marsikaterega tujca malo drugačne. Gre se nam tudi za to, da angažiramo domače strokovnjake, ki delajo izven kraja, pa ga poznajo

in živijo z njim. Poleg tega sem omenjal iniciativo v samem kraju. Pri taki temeljiti urbanizaciji, za katero smo se odločili, je potrebno sodelovanje odločilnih faktorjev kraja, ker s tem dejansko načrtujemo lastno prihodnost. Ne morem pa se strinjati z dejstvom, da urbaniziramo Žiri po neki šabloni, samo, da bo narejeno. Na zadnji skupščini občine je bilo dano zagotovilo, da bo skupščina o tem še razpravljala in da se bodo stvari ugodno rešile.

Čas hitro teče. Tov. Danilo Oblak, dipl. ing. arh. je imel na zadnjem sestanku razširjene seje Krajevne skupnosti, kjer so sodelovali najvišji občinski predstavniki, načrt prvih posegov v kraj, vendar smo se razšli brez zaključka. Alpina in tudi ostala podjetja so plačala sodelni znesek v prid izmeri, kot osnovno za urbanizem kraja. Zato pa tudi vztrajamo, da se dela temeljito in tako, kot bo za kraj najbolj prav.

Dosedanje izkušnje, tekoči problemi in izgledi za prihodnost privedejo do prepričanja, da se tu gre za pomembno dejanje. Smatram pa za zelo važno, če ne za odločilno, da urbanizem Žirov prevzame kranjsko podjetje, ki se je sedaj že močno angažiralo in s katerimi smo nedvomno našli pravo smer ter dobro povezavo, kar pa največ pomeni.

Torej na kratko povedano: smo za urbanizem, pravi urbanizem z disciplino, pri katerem tudi mi sodelujemo, ker smo zanj življensko zainteresirani. Hočemo, da je to teamsko delo, v prid hitrejšemu razvoju kraja, specifičnega po svoji legi in utripu.

I. R.

Poročeni v januarju:

ŠPAROVEC IVO, JEREB Marija (2581)

Čestitamo !

NOVO V ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU DELAVCEV

po statutu Skupnosti zdravstvene-
ga zavarovanja delavcev Kranj

37. in 38. člen:

Zdravstveno varstvo mladine do dopolnjenega 18. leta starosti, ki je prijavljena zavodu za zaposlovanje, pa ji kljub zmožnosti za delo začasno ni mogoče zagotoviti za poslitve, obsega te-le oblike zdravstvenega varstva:

- sistematične preglede, varstvo in zdravljenje zob,
- preprečevanje, zatiranje in zdravljenje revmatične mrzlice, protetične in rehabilitacijske ukrepe pri okvari vida, pri anomalijah vida, in sluha ter pri ortopedskih anomalijah in deformacijah.

52. člen:

Nadomestilo zaradi nege otroka, starega do pet let, gre od prvega dne breme SKUPNOSTI (socialnega zavarovanja), pripada pa največ do 90 dni v posameznem primeru.

4. člen:

Zavarovalna doba (za nezmanjšano nadomestilo) to je najmanj 3 mesece brez prekinitev oziroma 6 mesecev s prekinitvami v zadnjih 12 mesecih pred nastopom primera, ki daje zavarovancu pravico do nadomestila.

primerih zadržanosti z dela zaradi IZOLACIJE, SPREMSTVA, NESREČE PRI DELU in POKLICNE BOLEZNI, se zahteva predhodna zavarovalna oba.

5. člen:

Nadomestilo osebnega dohodka ob nevarovanju otroka do starosti treh let se odobri največ do 30 dni v posameznem primeru.
Zavarovane ima pravico do nadome-

stila osebnega dohodka zaradi nege le, če to nujno zahteva zdravstveno stanje otroka in če ni druge osebe v družini, ki bi bila primerna za nego.

57. člen :

Nadomestilo osebnega dohodka zaradi nege družinskega člana od 31. dni dalje, odobri v izjemnih primerih IZVRŠILNI ODBOR (skupnosti) na podlagi mnenja zdravniške komisije. Nadomestilo je za posamezni primer možno odobriti največ za 90 dni; pripada samo za nego ožjih družinskih članov, to je zakonca in otrok.

65. člen:

Višino nadomestila zaradi bolezni, nesreče pri delu in poklicne bolezni - za prvih 30 dni - določi delovna organizacija; izplača se v njeno breme.
To nadomestilo ne more biti manjše kot 60% od osnove (povprečni osebni dohodek za preteklo leto) in ne manjše od minimalnega osebnega dohodka.

67. člen:

Zavarovancu, ki se zdravi v stacionarnem zdravstvenem zavodu (bolnica, zdravilišče) se zmanjša nadomestilo za 20%, če nima družinskih članov, katere bi moral vzdrževati. To se pravi, da mu pripada nezmanjšano nadomestilo (bolezniina), če mora vzdrževati vsaj enega družinskega člana.

OTROŠKI DODATEK

Po zakonu o določitvi premoženjskega cenusa za otroški dodatek in višini otroškega dodatka v letu 1971 (ur.list SRS št. 46 z dne 20/12 70), pripada otr. dodatek od 1. januarja 1971 dalje:

1. če osebni dohodek iz delovnega

razmerja za leto 1970 ne presega 760,00 din mesečno na člana družine,

2. če dohodek iz kmetijstva ne presega 137,00 din letno na člana družine,
3. če dohodek od samostojnega opravljanja obrtnih dejavnosti ne presega 137,00 din mesečno na člana družine.

Otroški dodatek znaša 70,00 din za 1. otroka, za vsakega naslednjega otroka pa po 95,00 din mesečno.

Prosim o vse zakonce uprave - čencev otroškega dodatka, ki niso zaposleni v našem podjetju, da po možnosti TAKOJ, NAJKASNEJE PA DO 24. februarja 1971 prinesejo v kadrovski oddelek potrdila o svojem osebnem dohodku za leto 1970.

Dokler ne bo pristojni komunalni zavod za socialno zavarovanje ugotovil upravičenosti do otroškega dodatka po novem zakonu, bodo vsi upravičenci le-tega prejeli v enaki višini kot do konca preteklega leta, nato bo napravljen obračun izplačil.

Jelica Diklić

ČLOVEK - ALKOHOL - DELO

Mislím, da ne bom povedala nič novega, če povem, da alkoholizem tudi v našem podjetju predstavlja problem, ki ga ne smemo puščati ob strani. Tu ne mislim govoriti o alkoholikih, ampak bi rada prikazala nekaj dejstev, ki se prikažejo pri odnosu alkoholik - delo.

Ko človek zaužije alkohol, ta prehaja takoj v kri in po krvi prihaja do vseh delov telesa. Iz telesa

se izloči šele po 8 - 10 urah. Zato so mnogi zmotnega mnenja, ko mislijo, da so prišli "trezni" na delo, če so uživali alkohol le prejšnji večer - zjutraj t.j. pred delom pa ne. Posledice, ki se kažejo pri človeku, ki je zaužil preveč alkohola so: gibi in refleksi (reakcija na dražljaje) so počasnejši. moteno je trezno mišljenje ter ravnotežje.

Za varno opravljanje dela pa so bistvene važnosti: hitri refleksi, trezno mišljenje in gibčnost. Tega pa alkoholiki zaradi pogostega uživanja alkohola nimajo. Dostikrat se znajde delavec v nevarni situaciji, iz katere se reši le s hitro presojno situacije in hitro reakcijo. Če delavec tega ni sposoben (kar velja za alkoholika), potem take nevarne situacije vodijo v nezgodo pri delu, ki ima za izid tem težjo poškodbo, čim počasneje je delavec uspel presoditi nevarnost v kateri se je znašel. Zato je pravilna izbira delavca na delovno mesto, ki vključuje nevarnosti (kot so nevaren stroj, nevarno ročno orodje itd.), izrednega pomena. Jasno je, da del, kjer je povečana možnost za poškodbe ne smemo zaupati alkoholiku. Prav tako niso redke premestitve delavcev, ki že delajo na takih delovnih mestih, na druga - manj zahtevna oziroma nevarna dela. Vse to pa privede do skrhanja medsebojnih odnosov med delavcem in mojstrom.

Drugo dejstvo je, da delavci, ki prihajajo na delo z "mačkom", nimajo dobre storilnosti. Pogosto pa zaradi prekomernega uživanja alkohola tudi zbolijo in tako pogosto izostanejo z dela. Zaradi tega se vodje in organizatorji dela bojijo imeti med svojimi delavci alkoholike. Če pa jih imajo potem so pogosto premiščani z enega na drugo delo. Izostanek alkoholikov, pa naj bodo to "plavi" ali "koriščenje dopusta" (samo pri tistih, ki so še toliko samo - kritični, da se zavedajo, da ne morejo delati v takem stanju) pomenijo za vodje dela težave, saj je težko dobiti delavca v trenutku, ko bi delovni proces moral že steči. Končno

pa ti izostanki pomenijo škodo za celoten kolektiv. Alkoholiki pa čutijo, da so zaradi stalnega premeščanja prizadeti, nikoli pa pri tem ne priznajo svoje krivde. Vse to pa poslabšuje medsebojne odnose.

Alkoholik le redko uspe dočakati redno upokožitev na delovnem mestu. Njegovo slabo zdravstveno stanje ga običajno že mnogo prej prisili v invalidsko upokožitev.

Končno pa ne moremo mimo dejstva, da so prizadete tudi družine alkoholikov. Urejene družinske razmere so predpogoj za visoko storilnost pri delu. Tako tudi člani družin alkoholikov na svojem delovnem mestu ne morejo doseči tiste storilnosti, kot bi jo sicer, če bi živeli v urejenem družinskem okolju.

Prikazala sem samo nekaj problemov, ki so v zvezi z odnosom alkoholikov. delo najbolj pereči. Mislim, da bi se mnogim lahko izognili, če bi dobromamerni nasveti za zdravljenje ne naleteli na zaprta ušesa. Toda, če bi vsakdo od njih samo pomislil, koliko neurejenih medsebojnih odnosov na delu in v družini bi bilo odpravljenih, bi te nasvete jemal resneje.

M. K.

razsvetljavo izložbe in to še v večih barvnih niansah. Rešena bosta dva problema: zastoj električna energija za razsvetljavo izložbe in odpravljen bo škoda, ki jo napravljajo sončni žarki na razstavljenih predmetih v izložbi.

Gabor Damenschuhfabrik - uspeh s sintetičnim usnjem

Zahodnonemška skupina Gabor je v letu 1970 kljub negotovemu položaju na trgu povečala promet za 36% na 93,4 milij. DM, proizvodnja se je povečala za 19,4%. Dnevna proizvodnja je dosegla 17.000 parov čevljev, letos pričakujejo proizvodnjo 20.000 parov dnevno in promet v višini 100 milij. DM. Delež sintetičnega usnja za gornji del obutve je dosegel lani že 24%. Izvoz skupine se je povečal od 40 na 45,5% proizvodnje. (TA)

OD TU IN TAM

Čevlji iz umetnega usnja - imitacije kače za hčerko Kosigina

V Düsseldorfu v Zapadni Nemčiji so obiskali strojarno in čevljarstvo veliki politični ljudje Gromiko in Kosigin. Prvi je imel s seboj ženo, drugi pa hčerko. Ko je gospa Gromiko obuvala nizke pripravne čevlje, se je hčer Kosigina odločila za zaprte čevlje iz umetnega usnja - imitacije kače.

Ko je hčerka ministra za zunanje zadeve Schella spremljala visoke goste na letališče, so ji podarili krznen plašč (dobra menjava).

Vir: Foto shoe

Naj gre sonce iz izložbe v ujetništvo

Tokio. Japonski strokovnjaki so s kemično snovjo pobarvali steklo, ki je ostalo ravno tako prozorno, imelo pa je lastnost, da sončni žarki niso prodirali na razstavljenih predmete. Vemo pa, da sončni žarki delajo škodo na razstavljenih predmetih. Uspeh se je vsekakor pokazal. Vendar je steklo potemnelo, ker je nastala na premazu električna sončna energija. Problem so začeli reševati tako, da bodo napravili sončne baterije in energijo izkoristili za

Vir: Foto shoe

MODA V SVETU

Moda je področje, ki ga številni strokovnjaki vedno bolj proučujejo. Od nje živi mnogo ljudi in za mnoga podjetja je lahko usodno, če ne spremljajo dogajanja v njej. Potrošnik želi biti oblečen moderno in bo dal denar za stvari, ki so mu všeč. Temu se moramo podrediti tudi mi.

Danes si oglejmo nekaj usmeritev v svetovni ženski modi, prihodnjič pa se bomo ustavili pri ženskih čevljih.

Ž e n s k a m o d a

Čeprav so polemike o dolžini kril nekoliko mirnejše, je situacija še vedno nesigurna. Obstoja v glavnem tri dolžine:

1. Pokrito koleno (chanel) - ta dolžina je najbolj sprejemljiva za širše množice.
2. Do sredine meč (midi)-za plašče in bolj avantgardne obleke.
3. Maxi za večerne modele in mladino.

Ker so krila teh dolžin za poletje nekoliko nepraktična, se zopet uveljavljajo kratke hlače v raznih variantah - zlasti za mlade in vitke. Sploh so se uveljavile hlačne kombinacije kot izhod v dilemi o dolžinah kril. Postale so obvezen del garderobe, bodisi klasične široke dolge hlače, knikers hlače (pumpalice) ali pa gaucho hlače (dolge do pod kolena, spodaj široke).

Kostimi so dobili k dolgemu krilu (ki se pogosto zapenja po sredini, ali pa pri strani) kratke jopice - do pasu. Modne hiše močno forsirajo tudi pelerine in kapuce. Zelo se uveljavljajo zopet krila in bluze v aktualnih modnih izvedbah - s poudarjenim pasom. Priljubljeni so

klasični safari (v stilu afriških lovcev) in blazer kroji. Plašči so vse bolj barvno pestri - potiskani, ali pa v jacquard vzorcih.

Na skoraj vodilnem mestu so usnjena oblačila, pogosto v western stilu - z zakovicami in resami. Majice in obleke pa so poslikane s pop motivi: metulji, zvezde, ptiči, oblaki itd.

Romantične obleke so v stilu starih mam. Tudi zavzemajo važen položaj v sedanji modi, saj so kar prijetne s čipkami, robčki, volančki in nabranimi rokavi. Folklor je še vedno aktualna, pozimi zlasti ruski vpliv: tiskane ali vezene burdure, krznene obrobe in dodatki. K vsemu temu so škornji obvezno dopolnilo.

Na splošno so zastopane tri smeri:

1. Mehka, ovijajoča oblačila, ki rahlo poudarjajo telo, predvsem iz jerseyja.
2. Športno klasična v stilu: safari, chemisier, trench - kot praktične dnevne obleke (iz grobega platna).
3. Individualno romantične obleke z mnogimi elementi folklor - tudi v kmečkem stilu.

Še nadalje je poudarjena naravna linija telesa. Obleke se nosijo pogosto brez spodnjega perila in včasih, na žalost, tudi brez čevljev.

V barvni skali je pričakovati izbruh svetlih, živih, pop barv po nadvladi temnih, pridušenih tonov.

DUŠA MESEC

DOPISUJTE V "DELO, ŽIVLJENJE"

PROMETNE NESREČE V PORASTU

Iz poročila Postaje milice Škofja Loka za čas od 1/1 1969 do 31/10 1970

Namesto uvoda nekaj podatkov za področje naše občine:

a) število prometnih nesreč	737
od tega:	
-samo z materialno škodo	545
-telesno poškodovanih	180
- s smrtnim izidom	12

b) najpogostejši vzroki prometnih nesreč

- prevelika hitrost	197
- izsiljevanje prednosti	133
- vinjenost	111
- ostali vzroki	296

Za varnost v prometu, gledano s širšega stališča, so karakteristični trije osnovni elementi:

- stanje vozila
- stanje vozišča in
- stanje voznika

Obravnavali bomo predvsem zadnja dva elementa:

1. STANJE VOZIŠČA - KARAMBOLNE TOČKE

Postaja milice Škofja Loka vodi o prometnih nesrečah evidenco na posebnem zemljevidu, iz katerega je razvidno, kje se dogajajo prometne nesreče najpogostejše.

Na prvem mestu je križišče pri "Petrol" servisu v Škofji Loki z 21 nesrečami, na drugem pa je Log 18 nesrečami, slede Gorenja vas 18 nesrečami, četrto mesto si je delila mostna ožina v "Traškem grabnu", Ljubljanska cesta od "Plevne" do "Kovača" in Gorenja vas - Reteze s po 17 nesrečami, na petem mestu je naselje Češnjica (nevarne vozišče) s 15 nesrečami, slede jim naselje Vešter s 14 nesrečami, Pod-

gora (ovinki) s 13 nesrečami, "Bukovsko polje" z 12 nesrečami, Selo Žiri z 11 nesrečami (podatki samo od 1/1 1970 - 31/10 1970) in križišče na "Plevni" z 10 nesrečami.

Prometne nesreče s smrtnim izidom so v nenehnem porastu. V letu 1969 jih je bilo 5, v letu 1970 (do 31/10) pa že 7. Zaskrbljujoče pri teh nesrečah je, da jih je bilo kar 8 zaradi alkoholiziranosti voznikov, le 4 pa iz drugih vzrokov.

2. STANJE VOZNIKA - ČLOVEK V PROMETU IN NJEGOVE PSIHOLOGIJSKE LASTNOSTI

Človek se udeležuje v cestnem prometu z vsemi prednostmi in pomanjkljivostmi svoje narave, s svojo življensko preteklostjo in sedanjo stanjo, pa tudi s sposobnostjo, da primerno ukrepa na situacije, ki ne nadomajajo nastajajo v prometu.

Pričakovali bi, da bo aktivnost ljudi v cestnem prometu postranska, t.j. namenjena predvsem zadovoljitvi potrebe po gibanju iz kraja v kraj iz gospodarskih in številnih drugih razlogov. Vendar temu ni tako, cestni promet je postal tisto torišče človeške dejavnosti, kjer se najbolj kaže človekova individualnost. Od hlastanja za modnimi učinki, preko vrtoglavega osvajanja hitrosti, pa do potrpežljivosti in tovarištva na cesti.

Človek se angažira v prometu s sredstvi, ki dosegajo takšne hitrosti, s kakršnimi se človek do začetka stoletja ni gibal.

Hitrost pa vsebuje tudi element nevarnosti in strah.

Vseh teh pojavov pa človek še ni dovolj obvladal. Motorno vozilo je postalo dostopno širokemu krogu ljudi, zato jih je vedno več na naših cestah. Voznik pa vsak po svoje razlaga smisel prometa, ga vsak po svoje doživlja in zavzema do enih in istih vprašanj v prometu različna, pa tudi povsem nasprotna.

stališča.

Ko obravnavamo tri osnovne elemente v prometu - človek - cesta - vozilo, je prav obravnavanje človeka najtežje izvedljivo, iz česar sledi, da je človek tista neznanka, ki je verjetno najpomembnejša in do sedaj najmanj raziskana, tudi v visoko razvitih državah.

Š P O R T

Verjetno ste pri čitanju časopisov ali pa ob poslušanju radia ali televizije večkrat zasledili, da je bilo omenjeno, da se bo tega in tega dne, v tem in tem kraju vršilo "že tradicionalno tekmovanje, zborovanje ali srečanje", ali kaj podobnega. Skoraj vsak kraj ima že kako tradicionalno prireditev. Premišljeval sem, kaj pa imamo v Žireh takega tradicionalnega, kar bi se ponavljalo iz leta v leto, pa se nisem spomnil nobene stvari.

Ko pa sem se v nedeljo 31.1.1971 ves premočen in premražen prestopal z noge na nogo po blatu ob 70 metrski skakalnici v Novi vasi, mi je naenkrat padlo v glavo, da imamo mi vendar "ŽE TRADICIONALNO SLABO VREME" ob vsaki prireditvi na tej skakalnici. Enkrat je snega premalo, drugič preveč, tretjič pada sneg, ali pa dež, kot to pot; vselej je nekaj, že vsa leta odkar so tekmovanja na skakalnici v Novi vasi. Upajmo, da se za spremembo "tradicija" pri nas ne bo nadaljevala ampak, da jo bo enkrat že konec.

Če pa pogledamo kdo so bili najboljši v megleno deževnem republiškem prvenstvu v smučarskih skokih za starejše mladince in člani:

Starejši mladinci:
(nastopilo je 15 tekmovalcev)

1. Kobal Klemen, Triglav Kranj
189 točk (58,5 in 57,5 m)
sledijo: Blaznik, Oblak, Kapušin in ostali.

Člani (nastopilo 40 skakalcev):

1. Stanko Smolej - JNA 217,6 točk
(65,5, 62,5 m)
2. Peter Štefančič 217,4 točk
(65, 64 m)
3. Danilo Pudgar 216 točk
(65, 63,5 m)

sledijo: Dolhar, Jurman, Demšar, Dovžan itd.

Zaradi nastopanja na turneji po Švici se prvenstva niso udeležili Zajc, Mesec ter Loštrec.

Nekaj dni pred tem tekmovanjem pa je bilo na isti skakalnici tudi občinsko prvenstvo Škofje Loke za vse kategorije. Nastopilo je 17 tekmovalcev iz Žirov in Gorenje vasi.

Rezultati:

- Mlajši pionirji: 1. Bogataj - Gorenja vas, 165,1 točke (19,5, 19,5 m)
2. Podobnik in 3. Žust, oba ALPINA.

Starejši pionirji: 1. Burjak - Alpina 190,7 (22,5 in 22 m), sledita Žakelj - Alpina in Kržišnik Gorenja vas.

Mlajši mladinci: 1. Primožič - Alpina 180 točk, (33 in 32 m)

Starejši mladinci: 1. Poljanšek - Alpina, 199 točk (37, 37 m)
sledita: Šega - Gorenja vas in Trček - Alpina.

Člani: 1. Giacomelli - Alpina 223,5 točke (42, 45 m) sledi Jereb Alpina.

Tudi to tekmovanje je potekalo v slabem vremenu, vendar pa je treba poudariti, da je bila skakalnica za obe tekmovanji dobro pripravljena in tudi organizacija samega tekmovanja je bila zadovoljiva.

Miha Govekar

VPRAŠANJA -PRIPOMBE- PREDLOGI

Večkrat smo že opazili, da se išče ključ od posameznih vrat v od-delku in celo v hali, ko je potrebno zaradi določenega transporta vrata odpreti.

Pomisleke imam, kaj bi bilo, če bi prišlo do nesreče ali požara?

Predlagam, da se na vseh vratih, ki omogočajo izhod, montirajo omarice in v njih rezervni ključi od posameznih vrat. Omarica naj bo zapečaten. V slučaju požara ali druge nevarnosti, bi bil ključ takoj pri roki.

"Delavec"

ODGOVOR: Omarice za rezervne ključe so naročene in upam, da se bodo kmalu tudi lahko namestile.

M. K.

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo tovarne obutve ALPINA ŽIRI.

Ureja ga uredniški odbor:

JOŽE PETERNELJ, MARIJA KASTELEC,
VLADIMIR PIVK, ALFONZ ZAJEC, ANTON
ŽAKELJ, ERNEST DEMŠAR, MILAN MOČNIK,
STOJAN PERTOVT - odgovorni urednik
MAJDA JESENKO - glavni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1300 izvodov.

Žiri, 15. februarja 1971

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem prijateljem in sodelavcem za kakor koli izraženo sožalje, za vence in za cvetje ob prerani izgubi našega dragega ata KAJETANA NOVAKA. Pristrčna zahvala tudi pihalni godbi Alpine.

Kajetan Novak
Marija Mohorič

JOŽE PODČENIK

28. I. 1971

MAŠKARADNA

Pustni torek. Praznik. Veselost.
Vaprej, ljudje! V maskare pojdite.
Nemite tujce, svoje nadenite.
Kaj? Maske vendar. Maske za norost.
Jaz? Ostanem sam? Ne, z vami grem;
V stari maski, v maski večnih šem.

Napil se bom. Napil, da bom razgrajal -
In tepel se, preklinjal, psoval vas
In rojstvo, smrt in vmesni čas,
In nor je norce še v norost zavajal.
In ko sanjav - pijan po cesti se bom majal
Poznal bom, Modigliani: ti - sem jaz.

PRIPIS UREDNIŠTVA: Slikar svetovnega slovesa Amedeo Modigliani je bil rojen 1884. ... v Livornu. Otroška leta je preživel v Livornu, mladost v Firencah. Leta 1906 je prišel v Pariz. Tam se je poleg umetniškega ustvarjanja vdal razuzdanemu življenju in pijančevanju. Zato je zbolel in umrl star kotaj 36 let.

Njegova poznana dela so: Delavna deklica, Kmečki deček, Avtoportret itd.

L I T E R A R N A U G A N K A - nagradna

Neskončno daleč se je vlekla pot. Še nikdar ni bila poljanska dolina tako dolga in pot tako slaba. Pri vsakem koraku se je nategnila veriga in se je železje zajedlo v živo meso. Roke so otekale in kri je brizgala iz ran. Žulji na nogah so pekli in roji muh, ki so se podili za konji, so sedali nesrečnikom na život in vbadali in se napajali s človeško krvjo. Vročina je bila neznosna in strašna žeja jih je mučila. Nikogar pa ni bilo, ki bi sočustvoval z njimi.

"Naprej!"

Poveljnik je priganjal, ko so nesrečniki pešali in se ustavljali.

Tedaj je staremu neprestano zvenela v ušesih beseda žolnirjeva:

"Povej!"

Čarobne so bile slike, ki jih je obujala kratka beseda, pa tudi usodne. Stari se je še bolj stisnil in še trdovratneje sikal:

"Ne! Ne! Ne!"

"Vse se pretrpi! Tudi tega bo konec!"

Toda čedalje hujše je bilo. Zmagovalo jih je trpljenje in bolečina. Sinova nista mogla več zadrževati solz, ki so jima z znojem vred lile na zemljo.

"Ali je še daleč do Tolmina?"

Tako sta začela spraševati čedalje bolj pogosto, a odgovarjalo jima je samo krohotanje trdosrčnih žolnirjev in poveljnik je zagnal porogljivo:

"O, to je šele dobro jutro!"

Torej trpljenje še ni zvrhano. Vse premagovanje ni nič pomagalo. Ihtenje mladcev, ki so prej opešali kakor utrjeni oče, je postajalo čedalje bolj krčevito in glasen jok se je razlegal, ki pa ni omehčal trdosrčnih spremljevalcev, ki so se le krohotali.

Samo oče je prosil:

"Potrpita fanta! Potrpita! Vse bo minilo!"

Tako so se privlekli na Razpotje, ko se jim je začela odpirati temna grapa. Onkraj grape - na zapadu - so se stegovala zelene Kobalove planine in temna pobočja Struških gor z Gladkimi skalami in Tičnico. Po mračnih soteskah so šumele vodice in drvele v grapo, ki je zbiral vodo z vseh bregov in jih oddajala naprej in naprej. Čimdalje bolj se je odpirala grapa; globel je postajala prostornejša, ob gorskem področju so se pokazale ravni, ki so se spuščale do vode. Željne oči Alojnarjev so iskale mesto, na katerem bi zagledale leseno hišico, svoj dom. Iz globeli se je vzdigoval vlažen zrak, nasičen z vonjavo gozdov, ohlajen v senci sotesk in mraku gozdov. Najbolj hladilen balzam ne bi mogel tako blagodejno vplivati na živce utrujenih in strtih, ne bi mogel tako hladiti telesnih ran, kakor jih je hladna sapica, ki jim je pihljala nasproti.

Ta trenutek so pozabili na svojo usodo, na bolečine in so se vdali prijetnim občutkom, ki so jih obšli.

Dom tako blizu!

Na mestu, kjer se je cepila od glavne tovarniške poti steza, ki je vodila navzdol po špehovi grapi v dolino in na dom Alojnarjev, so zavili konji z glavne poti in so hoteli navzdol po stezi, zakaj žival je vedela, kje ima lasli.

Prva se je kar hipoma razdrla. Prednji stražniki so šli naprej, konji stran, četniki so se obotavljali in premišljevali ali bi šli s konji ali s stražniki; sinova sta začela nagovarjati očeta. Zdelo se je, kakor bi četnik hoteli izkoristiti nered. Tedaj so stražniki od zadaj začeli

0, saj je bila starega Alojz obšla misel, da bi se vdal. Bližina doma je bila tako mamljiva in bolečine tako neznosne.

Vso železno voljo je napel, da je zatrl zapeljivi glas in je s stisnjenimi zobmi sikal:

Zavedal se je, da si le tako ohrani zaklad.

"Otroka, potrpite! Minilo bo!" je tolažil oče sinova, ki sta jokala zaradi bolečin in jima je bilo še huje, ko sta videla, da gredo še naprej mimo doma.

"Oče! Oče!"

Stari je dobro vedel, kaj pomeni obupno klicanje, ki mu je šlo v srce. Hrepenenje po domu je bilo, ki je sprožilo obupno klicanje sinov in njegova samega vsega zbegalo. Kakor blisk se mu je posvetilo:

"Tolmin! O strašna pot! Ječa! In kaj potem? V grapi pa dom njegov, družina, mir, konec trpljenja."

Sklepi so se začeli majati.

"Ali bo res vsega konec, ako pové, kje je dobil srebro? Kaj neki mu more škoditi, ako pokaže studenec loškemu žolnirju?"

REŠITEV - ime in priimek avtorja ter naslov dela vpišite v spodnje kvadrate.

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Pripravila:
Nadja Peternelj

REŠITEV sporočite tudi uredništvu in to najkasneje do 5.3.1971.
Pripravljena je NAGRADA din 30,00.

V prejšnji literarni uganki smo objavili odlomek iz črtice

S E L A N O V A N T O N - PAVEL PERKO pa jo je napisal.